

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від 2 квітня 2019 року
(протокол № 9)

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

**ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування**

**Бердянськ
2019 рік**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Кучер С.Ф. доцент кафедри економіки, підприємництва та фінансів, кандидат економічних наук

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету «18» вересня 2019 року, протокол № 2.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни Регіональна економіка складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня (бакалавр), галузі знань 07 Управління та адміністрування, 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 051 Економіка

Предметом навчальної дисципліни є геопросторова (територіальна) організація продуктивних сил та їх елементів у районах зокрема та країні загалом.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни “Регіональна економіка” є пошук такої територіальної організації і таких форм продуктивних сил для конкретних умов геопросторово-часових координат того чи іншого ієрархічного рівня, зокрема регіонального, які б функціонували в цих умовах з найвищою ефективністю.

1.2. Основними завданнями дисципліни “Регіональна економіка” є

- збагатити теоретичну базу науки;
- дослідити фактори розвитку і розміщення продуктивних сил в умовах реформування сучасної економіки;
- виявити особливості галузевої і територіальної структур господарських систем різних територіальних утворень;
- розробити нові методи дослідження;
- апробувати отримані результати в країнах з різним рівнем соціально-економічного розвитку.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентостей:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК13. Здатність здійснювати діагностику стану, результатів діяльності суб'єктів підприємництва (у т.ч. курортно-рекреаційних закладів).

Та демонструвати такі результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР24. Аналізувати та оцінювати макроекономічні показники, показники ефективності грошово-кредитної, бюджетної, податкової політики (у т.ч. стосовно розвитку курортно-рекреаційних територій).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4/120 (кредитів ЄКТС/години).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни. Поняття про предмет дослідження науки «Регіональна економіка». Місце дисципліни в системі наукових дисциплін, його мета і завдання. Структура дисципліни. Теоретико-методологічні основи «Регіональної економіки».

Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів. Економічні закони і закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил. Фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.

Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства. Основні форми територіальної організації господарства. Основи економічного районування

Тема 4. Регіон в системі територіального поділу праці. Нові парадигми та концепції регіону. Типологізація регіонів. Поняття про територіальний поділ праці. Територіальний поділ праці як основа формування економічних районів.

Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики. Поняття регіональної економіки та регіональної політики. Регіональна економічна політика, її сутність та завдання. Напрями регіональної політики.

Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики. Проблеми реалізації регіональної економічної політики. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону.

Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах. Суть господарського комплексу. Народногосподарський комплекс України. Трансформація господарського комплексу за ринкових умов.

Тема 8. Природний та трудовий потенціал України. Природні передумови. Природно-ресурсний потенціал України. Демографічні передумови розміщення продуктивних сил. Трудовий потенціал.

Тема 9. Рекреаційно-ресурсний потенціал: поняття, склад та структура. Поняття рекреаційно-ресурсний потенціал. Рекреаційні ресурси – основа формування рекреаційно-ресурсного потенціалу. Класифікація і склад рекреаційних ресурсів.

Природні рекреаційні ресурси. Рекреаційні ресурси природного походження: кліматичні, гідрологічні, геоморфологічні, біологічні, об'єкти природно-заповідного фонду. Методи оцінки природних рекреаційних ресурсів. Особливості розміщення й використання у світі та Україні. Історико-культурні рекреаційні ресурси. Інфраструктурні рекреаційні ресурси. Формування рекреаційної інфраструктури. Аналіз інфраструктурних рекреаційних ресурсів у світі й на Україні

Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем. Виробнича інфраструктура регіону. Соціальна інфраструктура.

Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку. Сучасне економічне районування України. Центральноукраїнський економічний район. Західноукраїнський економічний район. Донецько-Придніпровський економічний район. Північно-східний економічний район. Причорноморський (Південний) економічний район.

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція і європейські та інші світові структури. Соціально-економічна типологія країн. Економічна інтеграція. Економічні союзи. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Зони спільного підприємництва. Зовнішньоекономічні зв'язки України.

3. Рекомендована література

Базова

1. Зінь Е. А. Регіональна економіка: підручник / Е. А. Зінь. – Київ : ВД «Професіонал», 2014. – 528 с.
2. Качан В. П. Розміщення продуктивних сил / В. П. Качан. – Київ : Вища шк., 2015. – 375 с.
3. Концепція державної регіональної політики // Голос України. – 2000. – 4 листопада. – № 203 (2450). – С. 1–7.
4. Олійник Т. Г. Регіональна економіка : курс лекцій / Т. Г. Олійник, І. О. Мельник, О. А. Горобченко. – Миколаїв : МНАУ, 2017. – 119 с.
5. Пак Н. Т. Регіональна економіка : навч. посібн. / Н. Т. Пак. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2015. – 326 с.
6. Статистичний збірник «Регіони України» [Електронний ресурс] : регіональна статистика. // Державна служба статистики України : офіційний вебсайт / Держстат України. – [Київ], 1998–2016. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/Arch_reg.htm.
7. Розміщення продуктивних сил : підручник / [за ред. В. В. Ковалевського]. – Київ : Знання, 2001. – 351 с.

Додаткова

1. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету міністрів України від 06.08.2014 р. № 385. // Урядовий портал : єдиний веб-портал органів виконавчої влади України / Секретаріату Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/247566248>.
2. Изард И. Методы регионального анализа: введение в науку о регионах / пер. с англ. В. М. Хомана и др. – М. : Прогресс, 1966. – 660 с.

3. Колосовский Н. Н. Теория экономического районирования. – М. : Мысль, 1979. – 335 с.

4. Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів [Електронний ресурс]: Постанова Верх. Ради України від 24 грудня 1999 р. № 1359– XIV // Законодавство України : [сайт]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14>. – Загл. с екрана.

5. Стратегія сталого розвитку Запорізької області до 2027 р. [Електронний ресурс] // Запор. обл. держ. адміністрація : офіційний веб-сайт. – 2016. – Режим доступу: <https://www.zoda.gov.ua/news/48277/strategiya-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.html>

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс] : офіційний вебпортал / Верховна Рада України. – [Київ], 1994–2016. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>. Методи навчання:*обираються із наведених.

4. Методи навчання: За джерелами передачі й характером сприйняття інформації : словесні, наочні, практичні;
метод навчальної дискусії – суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу;
метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

6. Система оцінювання _____

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни